

ΑΡ. 3541ΑΡ. ΑΠΟΦΑΣΗΣ 16

Αριθμός 5908

Ο ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ
(ΝΟΜΟΙ 30(Ι) ΚΑΙ 122(Ι) ΤΟΥ 2001)

Απόφαση δυνάμει του άρθρου 21

Ο Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

Τίτλος: Σχέδιο παροχής χορηγιών για την υποβοήθηση μεταποιητικών βιομηχανιών, μονάδων ξενοδοχείων και μονάδων του γεωργικού τομέα για εξοικονόμηση ενέργειας.

1. Διαδικασία:

Στις 24 Σεπτεμβρίου 2001 κοινοποιήθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ως Αρμόδια Αρχή, στον Έφορο Δημοσίων Ενισχύσεων πρόγραμμα ενισχύσεων το οποίο φέρει τον τίτλο «Σχέδιο παροχής χορηγιών για την υποβοήθηση μεταποιητικών βιομηχανιών, μονάδων ξενοδοχείων και μονάδων του γεωργικού τομέα για εξοικονόμηση ενέργειας». Η κοινοποίηση έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001 (εφεξής καλουμένων ως ο «Νόμος») και του περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Διαδικασία Κοινοποίησης) Διατάγματος του 2001.

Το πρόγραμμα βρισκόταν σε ισχύ κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του Νόμου (30.4.2001) και ως εκ τούτου, με βάση το άρθρο 21, αποτελεί υφιστάμενο πρόγραμμα.

2. Περιγραφή του κοινοποιηθέντος προγράμματος ενισχύσεων:

- (α) Αρμόδια Αρχή υπεύθυνη για την εφαρμογή της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.
- (β) ο στόχος της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι η εξοικονόμηση ενέργειας, η προστασία του περιβάλλοντος και η προώθηση της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- (γ) η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή επιχορήγησης για επενδύσεις που έγιναν και αφορούν

την εξοικονόμηση ενέργειας ή την υποκατάσταση συμβατικών καυσίμων με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

- (δ) δικαιούχοι της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι υφιστάμενες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στους τομείς της μεταποιητικής βιομηχανίας, των ξενοδοχείων και της γεωργίας. Η ενίσχυση χορηγείται για επενδύσεις εξοικονόμησης ενέργειας, μετά την εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας ή/και άδειας οικοδομής, όπου αυτές απαιτούνται, την υποβολή των εξηλεγμένων οικονομικών λογαριασμών των δύο τελευταίων ετών, αντίγραφου πιστοποιητικού εγγραφής σύμφωνα με την περί Εργοστασίων κείμενη νομοθεσία και αντίγραφο εγγραφής της εταιρείας από τον Έφορο Εταιρειών και Επίσημο Παραλήπτη.
 - (ε) το επιλέξιμο κόστος είναι ο εξοπλισμός και οι υπηρεσίες συμβούλων για την ετοιμασία της ενεργειακής μελέτης.
 - (στ) η ένταση της ενίσχυσης είναι 30% του συνολικού κόστους με ανώτατο ποσό επιχορήγησης £30.000.
 - (ζ) δεν καθορίζεται ημερομηνία λήξης του προγράμματος.
 - (η) η ετήσια προβλεπόμενη δαπάνη του προγράμματος σύμφωνα με τις πιστώσεις του Προϋπολογισμού ανέρχεται στις £300.000 (Κεφάλαιο 14.02.3, Άρθρο 20.629).
 - (θ) η κοινοποιηθείσα ενίσχυση έχει ως νομική βάση την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με Αριθμό 49.782, ημερομηνίας 2.6.1999.
 - (ι) προβλεπόμενοι δικαιούχοι: άνω των 1000.
 - (ια) επιστροφή της επιχορήγησης δεν προβλέπεται σε περίπτωση επιτυχούς έκβασης της επένδυσης. Σε περίπτωση, όμως, οριστικής διακοπής ή μη αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος/εξοπλισμού για το οποίο έχει εξασφαλιστεί χορηγία θα επιστρέφεται το ποσό της χορηγίας για το οποίο δεν έχουν γίνει οι αποσβέσεις.
 - (ιβ) η καταβολή της επιχορήγησης γίνεται μετά—
 - (i) από έλεγχο των δικαιολογητικών που υποβλήθηκαν.
 - (ii) επαλήθευση της εγκατάστασης και λειτουργίας του υπό αναφορά συστήματος/εξοπλισμού μετά από επί τόπου επίσκεψη Λειτουργών του Υπουργείου.
 - (iii) προσκόμιση βεβαίωσης από εγκεκριμένο ενεργειακό μελετητή/σύμβουλο ότι επιτυγχάνεται το ποσοστό εξοικονόμησης/παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που αναφέρεται στη συγκεκριμένη μελέτη.
 - (iv) υπογραφή της σχετικής συμφωνίας παροχής χορηγίας μεταξύ του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και του ενδιαφερομένου.
 - (ιγ) δεν προβλέπεται σώρευση με άλλα σχέδια.
3. Αξιολόγηση της ενίσχυσης που κοινοποιήθηκε:
- (α) Σύμφωνα με το άρθρο 3 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων, ουδεμία παροχή δημόσιας ενίσχυσης είναι επιτρεπτή

στη Δημοκρατία εκτός αν έχει προηγουμένως εγκριθεί από τον Έφορο. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου «δημόσια ενίσχυση» σημαίνει την οικονομική ενίσχυση που χορηγείται υπό οποιαδήποτε μορφή, άμεσα ή έμμεσα, από το Δημόσιο ή με πόρους του Δημοσίου και που νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής.

(β) Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά δημόσια ενίσχυση διότι ικανοποιεί σωρευτικά τις προϋποθέσεις του Νόμου—

(i) Χορηγείται άμεσα από το Δημόσιο διότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση χορηγείται από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, από φορέα δηλαδή του Κράτους. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, Δημόσιο σημαίνει το Κράτος, τους Δήμους και τις Κοινότητες.

(ii) συνιστά οικονομική ενίσχυση, αφού η επιχορήγηση που παρέχεται στις δικαιούχους επιχειρήσεις σημαίνει οικονομικό πλεονέκτημα, το οποίο οι αποδέκτριες επιχειρήσεις δε θα είχαν λάβει υπό τις κανονικές συνθήκες της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.

(iii) συνιστά ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής κι αυτό γιατί η επιχορήγηση δε δίδεται γενικά σε όλες ανεξαιρέτως τις επιχειρήσεις, αλλά περιορίζεται στις υφιστάμενες επιχειρήσεις των τομέων της μεταποιητικής βιομηχανίας, των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και της γεωργίας, άρα το μέτρο είναι επιλεκτικό.

(iv) τέλος, το κοινοποιηθέν πρόγραμμα νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό, κι αυτό γιατί η οικονομική ενίσχυση που παρέχεται στις συγκεκριμένες επιχειρήσεις αυξάνει τα εισοδήματά τους, μειώνει το κόστος παραγωγής τους, θέτοντας τις ενισχυόμενες επιχειρήσεις σε ευνοϊκότερη θέση σε σχέση με τους ανταγωνιστές τους στην εγχώρια και στις διεθνείς αγορές.

(γ) Εφόσον από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά δημόσια ενίσχυση σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, εξετάστηκε κατά πόσο αυτή ανήκει στις κατηγορίες ενισχύσεων που δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου.

Όσον αφορά την πρώτη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία, κρίθηκε ότι, στο βαθμό που οι ενισχύσεις χορηγούνται σε επιχειρήσεις του γεωργικού τομέα ή σε βιομηχανικές μονάδες πρώτης μεταποίησης γεωργικών, κτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων, αυτές δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου και άρα δεν απαιτείται προηγούμενη έγκριση του Εφόρου.

Όσον αφορά τη δεύτερη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις, που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα κατ' αποκλειστικότητα σε αλλοδαπούς και οι οποίες κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας κρίθηκε ότι, εφόσον οι πιο πάνω επιχειρήσεις κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας, δεν μπορούν να δραστηριοποιηθούν στους τομείς της μεταποιητικής βιομηχανίας και των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων στη Δημοκρατία. Τούτο υποστηρίζεται και από τις σχετικές διατάξεις των περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμων του 1961 έως 2001.

(δ) Λαμβανομένων υπόψη των πιο πάνω εξετάστηκε περαιτέρω σε ποια κατηγορία ενισχύσεων, από τις κατηγορίες που προνοούν τα άρθρα 4, 5 και 5Α του Νόμου, ανήκει η κοινοποιηθείσα ενίσχυση.

Αρχικά εξετάστηκε κατά πόσο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις κατηγορίες των ενισχύσεων του άρθρου 4 του Νόμου που ο Έφορος υποχρεούται να εγκρίνει. Επειδή η ενίσχυση παρέχεται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις της μεταποιητικής βιομηχανίας και του ξενοδοχειακού τομέα για επενδύσεις εξοικονόμησης ενέργειας, κρίθηκε ότι δεν εμπίπτει σε καμιά από τις πέντε κατηγορίες που ορίζει το άρθρο 4.

Στη συνέχεια εξετάστηκε κατά πόσο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στην κατηγορία των «ενισχύσεων για εξαγωγές» που δυνάμει του άρθρου 5Α του Νόμου ο Έφορος δεν εγκρίνει. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, ενίσχυση για εξαγωγές σημαίνει δημόσια ενίσχυση, που συνδέεται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή τις τρέχουσες δαπάνες εξαγωγικής δραστηριότητας. Επειδή η ενίσχυση αφορά το κόστος επενδύσεων για την εξοικονόμηση ενέργειας, κρίθηκε ότι δεν αποτελεί ενίσχυση για εξαγωγές και επομένως δεν εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 5Α.

Ενόψει των πιο πάνω, κρίθηκε ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις πρόνοιες του άρθρου 5 και πιο συγκεκριμένα του 5(1)(β) του Νόμου, δηλαδή στις ενισχύσεις που μπορεί να εγκριθούν από τον Έφορο και αφορούν την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον.

Αφού λήφθηκε υπόψη ότι το άρθρο 5(2) του Νόμου προνοεί την έκδοση κανονισμών, όπου είναι απαραίτητο, που περιέχουν λεπτομερή κριτήρια για την έγκριση δημοσίων ενισχύσεων δυνάμει του άρθρου 5(1) του Νόμου, κρίθηκε ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση δύναται να εγκριθεί βάσει των περί Ελέγχου του Δημοσίων Ενισχύσεων (Προστασία του Περιβάλλοντος) Κανονισμών του 2001 (εφεξής καλουμένων ως «κανονισμοί»), που καθορίζουν λεπτομερή κριτήρια για την έγκριση, δυνάμει του άρθρου 5(1)(β) του Νόμου, ενισχύσεων που χορηγούνται για την προστασία του περιβάλλοντος.

λοντος ως ενισχύσεων για την προώθηση συγκεκριμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον.

Ο Έφορος, αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του κοινοποιηθέντος προγράμματος όσον αφορά τις επενδύσεις (σκοπό, δικαιούχους, επιλέξιμο κόστος, ένταση, κανόνες σώρευσης, πρόνοια επιστροφής, μέτρα ελέγχου και πληροφοριών), έκρινε ότι αυτό θα μπορούσε, εφόσον τροποποιηθεί, να ικανοποιήσει τα κριτήρια που τίθενται από τους περί Ελέγχου των Δημόσιων Ενισχύσεων (Προστασία του Περιβάλλοντος) Κανονισμούς. Συγκεκριμένα, το κοινοποιηθέν σχέδιο δεν ικανοποιεί τα κριτήρια των Κανονισμών στα ακόλουθα σημεία:

- (δα) Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση μπορεί να χορηγηθεί για επενδύσεις οι οποίες έχουν ήδη γίνει πριν από την υποβολή αίτησης των δικαιούχων στο πρόγραμμα. Ως εκ τούτου, το συγκεκριμένο πρόγραμμα ενισχύσεων δεν αποτελεί κίνητρο για την πραγματοποίηση επενδύσεων δεδομένου ότι οι επενδύσεις αυτές θα μπορούσαν να είχαν πραγματοποιηθεί ανεξάρτητα από την ύπαρξη του προγράμματος. Οι ενισχύσεις αυτού του είδους, οι οποίες στην πραγματικότητα αποτελούν επιπλέον έσοδο για την επιχείρηση, δεν είναι επενδυτικές αλλά λειτουργικές ενισχύσεις και επιτρέπονται, στην περίπτωση των περιβαλλοντικών ενισχύσεων, μόνο κάτω από αυστηρές προϋποθέσεις που αναφέρονται στους Κανονισμούς 13, 14 και 15 των Κανονισμών.
- (δβ) Ως προς τις επενδύσεις που αφορούν την υποκατάσταση συμβατικών καισίων με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, δε διευκρινίζεται από το κοινοποιηθέν σχέδιο η ακριβής μορφή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Επομένως, δεν μπορεί να διαπιστωθεί η πιθανή συμβατότητά τους με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, έτσι όπως αυτές ορίζονται στον Κανονισμό 2(1) των Κανονισμών, για τη χρήση των οποίων δύνανται να χορηγηθούν επενδυτικές ενισχύσεις. Επίσης, όσον αφορά το επιλέξιμο κόστος των πιο πάνω επενδύσεων, το πρόγραμμα δε διευκρινίζει, όπως αναφέρει ο Κανονισμός 10(4) των Κανονισμών, ότι αυτό θα πρέπει να αντιστοιχεί στις επιρροσθετες δαπάνες που πραγματοποιεί η επιχείρηση σε σχέση με μια παραδοσιακή εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας του ίδιου δυναμικού όσον αφορά την πραγματική παραγωγή ενέργειας.
- (δγ) Όσον αφορά το επιλέξιμο κόστος της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης που αναφέρεται στις αμοιβές συμβούλων για την ετοιμασία της ενεργειακής μελέτης, κρίθηκε ότι κόστος αυτής της μορφής μπορεί να είναι συμβατό με βάση όχι τους περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Προστασία του Περιβάλλοντος) Κανονισμούς του 2001, αλλά με βάση

τον Κανονισμό 7(α) των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις) Κανονισμών του 2001 που προβλέπει ότι οι ενισχύσεις για αμοιβές εξωτερικών συμβούλων είναι επιτρεπτές μόνο στην περίπτωση των μικρών και μεσίων επιχειρήσεων, με ακαθάριστη ένταση ενίσχυσης έως 50%.

Με βάση τα πιο πάνω ο Έφορος έκρινε ότι το κοινοποιηθέν πρόγραμμα μπορεί να εγκριθεί υπό τον όρο ότι η Αρμόδια Αρχή θα προβεί σε συγκεκριμένες τροποποιήσεις μέχρι τις 30.4.2003. Σε περίπτωση μη τροποποίησης του προγράμματος, αυτό θα πρέπει να καταργηθεί μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία.

Οι τροποποιήσεις στις οποίες η Αρμόδια Αρχή θα πρέπει να προβεί μέχρι τις 30.4.2003 είναι οι εξής:

- (i) Επιχορήγηση μόνο των επενδύσεων που πραγματοποιούνται μετά την ημερομηνία αίτησης του δικαιούχου για συμμετοχή στο πρόγραμμα.
- (ii) ακριβής καθορισμός των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για τις οποίες δύνανται να χορηγηθούν επενδυτικές ενισχύσεις, καθώς και του σχετικού επιλέξιμου κόστους, έτσι ώστε το πρόγραμμα να είναι συμβατό με τους Κανονισμούς 2 και 10 των Κανονισμών, αντιστοίχως.
- (iii) περιορισμός της ενίσχυσης που αφορά αμοιβές εξωτερικών συμβούλων για την ετοιμασία της ενεργειακής μελέτης μόνο στις περιπτώσεις μικρών και μεσίων επιχειρήσεων.

Ανεξάρτητα από την πιο πάνω έγκριση υπό όρους ο Έφορος έκρινε ότι, ενόψει του γεγονότος ότι το ανώτατο ποσό επιχορήγησης είναι £30.000, η Αρμόδια Αρχή, σε περίπτωση που αποφασίσει την κατάργηση του προγράμματος, δύναται να χαρακτηρίσει το πρόγραμμα ως ενίσχυση de minimis, δηλαδή, ενίσχυση μικρού ύψους μέχρι £57.000, που δεν επιφέρει ή δεν μπορεί να επιφέρει σημαντική νόθευση του ανταγωνισμού. Σε αυτή την περίπτωση η ανώτατη ένταση της ενίσχυσης θα δύναται να ανέρχεται στο 100% του επιλέξιμου κόστους, υπό την προϋπόθεση, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Νόμου, ότι καμία επιχείρηση δε θα δικαιούται να λάβει, ως ενισχύσεις de minimis, πέραν των £57.000 ανά τριετία.

4. Απόφαση:

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΕΦΟΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΤΑ ΕΞΗΣ:

- A. Το κοινοποιηθέν πρόγραμμα ενισχύσεων με τίτλο «Σχέδιο παροχής χορηγιών για την υποβοήθηση μεταποιητικών βιομηχανιών, μονάδων ξενοδοχείων και μονάδων του γεωργικού τομέα για εξοικονόμηση ενέργειας», συνιστά δημόσια ενίσχυση. Η ενίσχυση αυτή, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου, δεν εμπίπτει στις διατάξεις του Νόμου, στο μέρος της που αφορά δημόσια ενίσχυση σε επιχειρήσεις του γεωργικού τομέα και σε βιομηχανίες πρώτης μεταποίησης γεωργικών, κτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων.

Όσον αφορά το υπόλοιπο μέρος του προγράμματος, αυτό δεν είναι συμβατό με όλες τις διατάξεις του Νόμου ή/και των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Προστασία του Περιβάλλοντος) Κανονισμών του 2001. Ως εκ τούτου, εκδίδεται θετική

απόφαση, υπό τον όρο ότι η Αρμόδια Αρχή θα προβεί μέχρι τις 30.4.2003 σε όλες τις ακόλουθες τροποποιήσεις:

- (1) Επιχορήγηση μόνο των επενδύσεων που πραγματοποιούνται μετά την αίτηση του δικαιούχου για συμμετοχή στο πρόγραμμα.
- (2) ακριβής καθορισμός των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για τις οποίες δύνανται να χορηγηθούν επενδυτικές ενισχύσεις, καθώς και του σχετικού επιλέξιμου κόστους, έτσι ώστε να είναι συμβατά με τους Κανονισμούς 2 και 10 των Κανονισμών, αντιστοίχως.
- (3) περιορισμός της ενίσχυσης που αφορά αμοιβές εξωτερικών συμβούλων για την ετοιμασία της ενεργειακής μελέτης μόνο στις περιπτώσεις μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με το άρθρο 21 του Νόμου, το κοινοποιηθέν πρόγραμμα ενισχύσεων θα εξακολουθεί να ισχύει το αργότερο μέχρι τις 30.4.2003 οπότε και θα πρέπει, εφόσον δεν τροποποιηθεί όπως ορίζει η παρούσα απόφαση, να καταργηθεί.

Τέλος αποφασίζει ότι, εάν το κοινοποιηθέν πρόγραμμα καταργηθεί, δύναται, με βάση το Νόμο, να χαρακτηριστεί ως ενίσχυση de minimis.

- B. Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Λευκωσία, 25 Οκτωβρίου 2001.

ΧΡ. ΑΝΔΡΕΟΥ,

Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων.

(Ε.Λ.Ε. 25.06.002.16 (41.1.3.3/5.1.1.11))